

Ked' plače detská duša

Dospelí si možno občas povedia - ved' aké on už môže mať starosti, ved' je iba dieťa. Pravdou ale je, že smútok, stres i problémy neobchádzajú ani detskú dušu. Vedeli ste, že deti zažívajú takmer také isté strachy, pocity úzkosti, či krivdy a depresie ako my dospelí? Aj o tom, ako na deti vplýva aktuálna pandemická situácia, sme sa v rámci našej rubriky Lekár radí porozprávali s detskou psychiatričkou MUDr. Magdalénou Fülöpovou.

V popradskej nemocnici pred koncom roka 2020 otvorili psychiatrickú ambulanciu pre deti, ktorá spadá pod detské oddelenie. Je v poradí iba štvrtou na celom východnom Slovensku. „Dostupnosť detských psychiatrických ambulancií je na Slovensku pomerne slabá. V Poprade sme takú ambulanciu nemali, tá najbližšia bola v Spišskej Novej Vsi. Prichádzajú k nám aj pacienti, ktorí predtým museli s dieťaťom k psychiatrovi chodiť napríklad až do Košíc,“ hovorí detská psychiatrička Magdaléna Fülöpová.

Nápadné zmeny v správaní dieťaťa

Viacerí „lekári duše“ sa zhodujú v názore, že z vývojového psychického hľadiska je detstvo najnáročnejšie životné obdobie. Psychické poruchy majú veľkú nevýhodu oproti iným chorobám – a to, že ich nie je vidieť. Nevytvoria farebnú modrinu, ako keď

sa dieťa udrie, ba dokonca ani „nezakašlú“. O to náročnejšie je odhaliť ich. Deti navyše často nevedia správne vyjadriť to, čo cítia. Chýba im na to abstraktné myslenie, a tiež slovná zásoba. Signál o tom, že niečo nie je v poriadku, sa teda snažia vyslať rodičom iným spôsobom. Odmietajú jedlo, nemajú záujem o hračky, či tradičným sťažovaním sa na bolesti bruška, či hlavy. „Rodičia si najčastejšie všimnú nápadné zmeny v správaní alebo v nálade dieťaťa, ktoré nie sú pre jeho povahu typické. Čiže dôjde k nejakému zlomu alebo zmene, dieťa sa správa inak ako sú navyknutí, či už sú to rôzne

**JE VEĽMI DÔLEŽITÉ, AKÉ
PROSTREDIE V TÝCHTO
CHVÍĽACH VYTVORIA
RODIČIA PRE DIEŤA.
ÚSPECH JE, AK MU RODIČ
DOKÁŽE PRIPRAVIŤ REŽIM,
KTORÝ JE PRE NEHO
BEŽNÝ.**

problémy v správaní, nejaké neprimeranosti, agresívne správanie alebo naopak prílišná uzavretosť, či utiahnutosť dieťaťa, zvláštne zmeny v náladách, plačlivosť alebo hyperaktivita,“ hovorí psychiatrička o príznakoch, podľa ktorých viete spoznať, že niečo s dieťaťom nie je v poriadku.

Najčastejšie choroby

Magdaléna Fülöpová lieči pacientov do osemnásteho roku života. „*U detí sú najčastejšie úzkostné a depresívne poruchy, poruchy správania, neurovývojové poruchy ako autizmus, či neskorý vývin reči a podobne.*“ Ako dodáva, stáva sa, že rodičia takmer vždy pred návštevou ich ambulancie vyhľadávajú najprv pomoc psychológa. „*Je to možno aj z dôvodu takej menšej stigmatizácie alebo možno to v nich vytvára pocit menšej závažnosti problému. Je ale pravdou, že až pokiaľ nie je tá starostlivosť dostatočujúca, obracajú sa na nás,*“ hovorí. Ľahšie depresívne poruchy sa dajú liečiť psychoterapeuticky. „*U tých vážnejších stavoch už nasadzujeme farmakoterapiu.*“

Vyšetrujú pri hre

Dostať sa do krehkej detskej duše naozaj nie je jednoduché. Ako psychiatrička vysvetlila, aj preto je potrebné, aby v ambulancii bolo vytvorené príjemné detské prostredie. „*Aby sa deti necítili ako u lekára, ale ako v domácom prostredí. Vyšetrovať sa ich snažíme hlavne pri hre alebo pri bežných činnostiach. Pri prvom stretnutí sa deti väčšinou „rozkukávajú“, zoznamujú sa s prostredím a čakajú čo od nich budeme chcieť. Neskôr sa ich spolupráca zlepšuje. Ak k nám prídu staršie deti, dávame im priestor na to, aby rozprávali o tom, čo ich trápi, aby samé vyjadrili potreby a to s čím by potrebovali pomôcť,*“ vysvetľuje. Ako Fülöpová dodáva, detskí psychiatri úzko spolupracujú aj s detskými psychológmi a taktiež so špeciálnymi pedagógmi.

V súčasnosti majú deti psychiatrické poruchy v oveľa skoršom veku a boli vyhodnotené ako závažnejšie ako pred tridsiatimi, či štyridsiatimi rokmi. Už dospelí majú čo robiť, keď sa snažia dobre psychicky ustáť aktuálnu koronavírusovú dobu. Súčasný obdobia je podľa slov psychiatričky náročné hlavne pre citlivé deti. „*Je pre ne rizikové, pretože im chýba bežný režim, sociálne kontakty, chýba im motivácia, keďže sú vytrhnuté zo svojho režimu, zo svojich povinností. Depresívne, či úzkostné poruchy sa u dieťaťa v tomto období môžu zhoršiť,*“ priznáva psychiatrička.

Dieťaťu vytvorte režim, na ktorý je zvyknuté

Práve rodina je tá, ktorá môže pomôcť dieťaťu vysporiadať sa s týmito okolnosťami. „*Veľmi dôležitá je atmosféra v rodine, spôsob ako celá rodina prežíva toto obdobie, do akej miery to zasahuje do fungovania rodiny dokonca aj do finančnej situácie. Je veľmi dôležité aké prostredie v týchto chvíľach vytvorí rodičia pre svoje dieťa. Úspech je, ak mu rodič dokáže pripraviť aspoň taký režim, ktorý je pre dieťa bežný. Od toho potom závisí aj stav dieťaťa a aj to ako dokáže prijať celú situáciu s pandemiou,*“ uzavrela Fülöpová.

Jana Pisarčíková

DETSKÁ PSYCHIATRICKÁ AMBULANCIA MUDr. Magdaléna Fülöpová

Budova kožného stacionára, 2. poschodie
Telefón: 052/7125 655

E-mail: detska.psychiatria@nemocnicapp.sk

O LEKÁROVI

MUDr.
Magdaléna
Fülöpová

- Od roku 2009 pracuje na Pediatrickom oddelení Nemocnice Poprad.
- Absolvovala LF MÚ v Brne, odbor všeobecné lekárstvo

Atestácie:

- 2014 – Euroatestácia LF SZÚ Bratislava z pediatrie
- 2020 z detskej psychiatrie

Rozpis zabezpečenia poskytovania lekárenskej pohotovostnej služby

Lekárne, ktoré zabezpečujú lekárenskú starostlivosť v rámci prevádzkových hodín počas pracovných dní, soboty a nedele:

- Dr. Max, Dlhé hony 1, Poprad, 18:00 - 21:00
- Lekárne BENU, Teplická cesta 4359/3, Poprad, 18:00 - 20:00
- Lekárne BENU, OD Kaufland, Moyzesova 4067/3, Poprad, tel. 0905821914 18:00 - 20:00
- Lekárne Dr. Max, OC Kaufland, Jirího Wolkera, Poprad, tel. 0901961195 18:00 - 20:00
- EKOLEKÁREN Poprad, OC FORUM, vchod z Francisciho ulice, Námestie Sv. Egídia 3290/14, Poprad, tel., 0910888 091, 18:00 - 20:00

ZDROJE-VUC.SK

Lekárska pohotovosť pre deti a dorast

Lokalizácia:
Detská poliklinika – vchod č. 2, spoločný priestor s detskou imunoalergologickou ambulanciou
Telefonický kontakt: 052/7125 683

Lekárska pohotovosť pre dospelých

Lokalizácia:
poliklinická časť, 1. poschodie, číslo dverí P106
Telefonický kontakt: 052/7125 614

Zubná pohotovosť

Lokalizácia: budova hlavnej vrátnice, 1. poschodie, číslo dverí 102
Telefonický kontakt: 052/7125 613

Ordinačné hodiny:		
Pondelok – piatok	16:00 – 19:30	ošetrovanie pacientov
	19:30 – 20:00	večerná prestávka
	20:00 – 22:00	ošetrovanie pacientov
Sobota, nedeľa, sviatky	07:00 – 22:00	ošetrovanie pacientov
	12:30 – 13:00	obed
	19:30 – 20:00	večerná prestávka

Ordinačné hodiny:	
Pondelok – piatok	16:00 – 22:00
Sobota, nedeľa, sviatky	07:00 – 22:00

Ordinačné hodiny:	
Sobota, nedeľa, sviatky	09:00 – 12:00